

**ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ДОКЛАД
ОТ
ВИОЛЕТА КОРИТАРОВА-КАСАБОВА
МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО**

Относно: Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за пътищата

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР - ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, внасяме за разглеждане проект на решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за пътищата (ЗИД на ЗП).

Проектът на закон е изготвен от Министерство на регионалното развитие и благоустройството в изпълнение на мярка № 76 „Проект за изменение и допълнение на Закона за пътищата“ от Плана за действие за 2023 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз (План за действие) и мярка 71 „Проект за изменение и допълнение на Закона за движението по пътищата“ от Плана за действие за 2024 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз.

Със законопроекта се предлагат промени, свързани с изпълнение ангажиментите на Република България за въвеждане изискванията на Директива (ЕС) 2022/362 на Европейския парламент и на Съвета от 24 февруари 2022 година за изменение на директиви 1999/62/ЕО, 1999/37/ЕО и (ЕС) 2019/520 относно таксуването на превозни средства за използване на определени инфраструктури (Директива (ЕС) 2022/362) в българското законодателство.

С Директива (ЕС) 2022/362 се изменят Директива (ЕС) 1999/62 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 1999 година относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за използване на определени инфраструктури, Директива (ЕС) 1999/37 на Съвета от 29 април 1999 година относно документите за регистрация на превозни средства и Директива (ЕС) 2019/520 на Европейския парламент и на Съвета от 19 март 2019 година за оперативната съвместимост на електронни системи за пътно таксуване и за улесняване на трансграничния обмен на информация за неплащане на пътни такси.

Директива (ЕС) 2022/362 отчита, че движението на товарните и пътническите превозни средства е фактор, който допринася за отделянето на замърсители в атмосферата, доколкото тези замърсители, имат сериозно отражение върху здравето на хората и водят до влошаване на качеството на атмосферния въздух в Съюза, като включват прахови частици (ПЧ_{2,5}), NO₂ и O₃. Според Директивата, за да се спазят изцяло принципите на устойчива мобилност, максималният размер на тол таксите следва да варира в зависимост както от класа на емисии EURO, така и от класа емисии на CO₂ на превозното средство.

Според Директива (ЕС) 2022/362 при засилването на принципите „потребителят плаща“ и „замърсителят плаща“ следва да се вземат предвид определени характеристики на държавите членки или на техните системи за ТОЛ такси и за такси за ползване. Директивата предвижда, че доколкото делът на емисиите на CO₂ от тежките превозни средства се увеличава, следва да се въведе диференциране на пътните таксите в зависимост от класа емисии на CO₂, което може да допринесе за подобрения в тази област. Изисква се всяка държава членка да въведе адекватни системи, които да гарантират съответствието с разпоредбите на Директива (ЕС) 2022/362 и да осигуряват справедливо разпределение на разходите за инфраструктура и да отразяват принципа „замърсителят плаща“.

С Директива (ЕС) 2022/362 се цели въвеждане на задължително диференциране на таксите за ползване на пътищата според екологичните характеристики на превозните средства. Предвижда се пътните такси да се определят не само според категорията и броя оси на автомобила, но и в зависимост както от класа на емисии EURO, така и от класа емисии на CO₂ на превозното средство, като целта е чрез финансови стимули като облекчени ставки или премии да се насърчи преминаването към по-модерни, по-екологични и нисковъглеродни превозни средства. От друга страна, по-замърсяващите автомобили ще плащат по-високи такси. В изпълнение на целите, поставени от Директива (ЕС) 2022/362, се налага необходимостта от изменение и допълнение на Закон за пътищата, с което да се постигне хармонизиране на националното с европейското законодателство.

С предложението проект се предвижда таксите по чл. 10, ал. 1, т. 2 от Закона за пътищата да бъдат определяни не само въз основа на сбора на изчислените за съответните тол сегменти такси, техническите характеристики на пътя или пътния участък, от изминатото разстояние, от категорията на пътното превозно средство, броя на осите и от екологичните му характеристики, класа на емисии EURO, но и от класа емисии на CO₂ на превозното средство.

В тази връзка и с цел хармонизиране на изискванията по отношение на екологични категории на моторните превозни средства и техните характеристики, е направено изменение на Приложение № 2 от Закона за пътищата, като същото е съобразено с изискванията на Директива (ЕС) 2022/362.

В допълнение, с проекта на ЗИД на ЗП се предвижда въвеждане на еднокласна винетна такса, чрез допълнение на чл. 10а, ал.1, с оглед въвеждане на изискванията на член 7а от Директива (ЕС) 2022/362. В член 1 от Директивата за изменение на член 7а от Директива 1999/62/ЕО е указано, че ако се прилагат такси за ползване по отношение на леките автомобили, ползването на инфраструктурата се предлага най-малко за следните периоди: ден, седмица или 10 дни, или и двете, месец или два месеца, или и двете, и година. Предоставена е възможност държавата членка по свое усмотрение да ограничи

дневната такса за ползване само до целите на транзитно преминаване, но с оглед големия интерес на обществото и многобройните запитвания получавани в Агенция „Пътна инфраструктура“ от физически лица и Омбудсмана на Република България, е възприето решението еднократно винетна такса да бъде въведена за всички ползватели, попадащи в приложното поле на чл. 10а, ал. 7 и 7а от Закона за пътищата.

Предложеното изменение по отношение на въвеждането на еднократно винетна такса ще влезе в сила в 6-месечен срок от обнародването на ЗИД на ЗП в „Държавен вестник“, с оглед необходимостта от извършване на доработване на функционалностите на електронната система по чл. 10, ал. 11 от Закона за пътищата.

С проекта на ЗИД на ЗП са допълнени данните, които имат отношение при определяне размера на таксите в тарифата по чл. 10, ал. 6 от Закона за пътищата по отношение на пътните превозни средства по чл.10б, ал. 3 от Закона за пътищата, в съответствие с изискванията Директива (ЕС) 2022/362.

С проекта на ЗИД на ЗП се въвеждат понятия, като в допълнителните разпоредби се създават нови т.20а, т. 57-63, както следва:

20а. „Основна трансевропейска транспортна мрежа“ е транспортна инфраструктура, установена в съответствие с глава III от Регламент (ЕС) № 1315/2013;

57. „Такса за ползване“ е такса, чието заплащане дава право на превозното средство да използва за определен период платената пътна мрежа.

58. „Тол такса“ е такса, която се заплаща, въз основа на изминатото разстояние по конкретна инфраструктура и типа превозно средство, заплащането на която дава право на превозното средство да използва инфраструктурата, и която се състои от една или повече от следните такси:

1. такса за инфраструктура;
2. такса за задръствания;
3. такса за външни разходи.

С даденото определение по т.58 се допълва съществуващото в чл.10, ал.1 т.2 от Закона за пътищата определение на „Тол такса“, като допълнително са посочени съставните части на самата такса и е указано, че тя се състои от една или повече от посочените в т.1-3 такси.

59. „Такса за инфраструктура“ е такса, налагана с цел да се възстановят разходите, направени в държава членка за изграждане, поддържане, експлоатация и развитие на инфраструктурата.

С т. 59 в Закона за пътищата се въвежда дефиницията „Такса за инфраструктура“, което понятие е уредено и в § 1, т.10 от Допълнителните разпоредби на Наредбата за условията, реда и правилата за изграждане и функциониране на смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминатото разстояние (обн., ДВ, бр. 104 от 2018 г.). Включването на определението в Закона за пътищата е свързано с въвеждането на определението в т. 58 „Тол такса“, доколкото „Такса за инфраструктура“ е компонент при формирането на Тол таксата.

60. „Такса за задръствания“ е такса, налагана с цел възстановяване на разходите, породени от задръстванията, и за намаляване на задръстванията.

С проекта на ЗИД на ЗП се прецизира разпоредбата т.20 от §1 в допълнителните разпоредби на Закона, като същата се изменя така: „Трансевропейска пътна мрежа“ е пътната транспортна инфраструктура, посочена в глава II, раздел 3 от Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г., относно

насоките на Съюза за развитието на трансевропейската транспортна мрежа и за отмяна на Решение № 661/2010/ЕС (Регламент (ЕС) № 1315/2013), както е илюстрирано чрез картите в приложение I към същия регламент;“

С проекта на ЗИД на ЗП се прецизира разпоредбата на чл. 3, ал. 7 от Закона за пътищата относно дефиницията на термина „Автомагистрала“ и неговите характеристики, като същото съответства напълно на определението, заложено в Директива (ЕС) 2022/362.

Проектът на ЗИД на ЗП въвежда разпоредбите на Директива (ЕС) 2022/362, чрез прецизиране на разпоредбата на чл. 167а, ал. 6 от Закона за движение по пътищата, предвиждаща възможността за достъп на определени от управителния съвет на Агенция "Пътна инфраструктура" длъжностни лица до водените от Министерството на вътрешните работи регистри с цел установяване определени обстоятелства по отношение на заснети от системата по чл.167а, ал.1 пътни превозни средства.

Прецизиране е направено и по отношение на чл. 189и, ал. 2, т. 2 от Закона за движение по пътищата, който касае извършени нарушения по чл. 179, ал. 3, За или 3б от Закона за пътищата, с пътно превозно средство, регистрирано в друга държава – членка на Европейския съюз, като разпоредбата на чл. 189и, ал. 2, т. 2 Закона за движение по пътищата е хармонизирана с изискванията на Директива (ЕС) 2022/362.

Във връзка с въведените изменения на чл.10, ал.1, т.2 и чл. 10а, ал.1 от Закона за пътищата се предвижда изменение и в тарифата по чл. 10, ал. 6 и наредбата по чл. 10, ал. 7 в 6-месечен срок от влизането на закона в сила.

Проектът на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на ЗИД на ЗП не предвижда допълнителни разходи/трансфери/други плащания, които се предлагат за одобрение.

Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което е приложена финансова обосновка по Приложение № 2.2. към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Тъй като със законопроекта се въвеждат норми на правото на Европейския съюз, е приложена справка за съответствие.

В изпълнение на разпоредбата на чл. 26, ал. 3 и 4 от Закона за нормативните актове, проектът на ЗИД на ЗП, заедно с доклада, мотивите към него, частичната предварителна оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ на Министерския съвет, са публикувани на интернет страниците на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Агенция „Пътна инфраструктура“ и на Портала за обществени консултации. Срокът за предложения и становища по проекта на нормативен акт е определен на 30 дни.

Проектът на акт е съгласуван по реда на чл. 32, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Направените бележки и предложения са отразени съгласно приложената справка.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР - ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 4, т. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагаме

Министерският съвет да приеме приложения проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за пътищата.

Приложения:

1. Проект на Решение на Министерския съвет;
2. Проект на ЗИД на ЗП;
3. Мотиви;
4. Таблица на съответствието с правото на ЕС;
5. Частична предварителна оценка на въздействието;
6. Становище на дирекция „Модернизация на администрацията“;
7. Финансова обосновка;
8. Становище на Работна група № 9 „Транспортна политика“ към Съвета по европейските въпроси;
9. Справка за отразените становища по чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация;
10. Съгласувателни писма.

**МИНИСТЪР:
ВИОЛЕТА КОРИТАРОВА-КАСАБОВА**